

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. P. D. Ioannis Ivsti Lanspergii, Natione Bavari, Illvminati
Ac Religiosissimi viri, Carthusiae Coloniensis ante annos
centum Vicarii, & Magistri Nouitiorum laudatissimi Opera**

In Qvinque Tomos Distributa, à mendis expurgata, veteri integritati
restituta, & indicibus locupletata

De Tempore

Landsberg, Johannes Justus

Coloniae Agrippinae, 1631

Rectene ab operibus pœnitentiæ Ionannem Christus commendauerit,
Sermo

[urn:nbn:de:hbz:466:1-47044](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-47044)

meum ante faciem tuam, qui preparabit viam tuam ante te.

Scimus in familia regum eos qui magis vicini iuxta rogem ambulantes turba esse præstantiores. Quo ergo Propheta Christo fuere viciniore, eo etiam sunt in hoc genere præstantiores. Ad eum autem vicinus erat Christo Ioannes, ut faciem eius (quo nihil vicinius) præcederet, & cum quoque digito monstraret. Erat igitur non solum Propheta, sed etiam in aliquo maior quam Propheta, utpote Angelus, id est, nuncius Christi, Christi magnus amicus, Christi vicinus præcursor, & Christi monstrator. Videte autem quam sapienter citat Christus Dominus auctoritatem seu sententiam illam Malachiz: *Ecce ego mitto Angelum meum ante faciem tuam, qui preparabit viam tuam ante te.* Hucusque enim loquitur, & hic cessat, tacens ea quæ sequuntur, puta: Et statim veniet ad templum sanctum suum dominator, quem vos queritis, & Angelus testamenti, quem vos vultis: quia non poterant de alio aliquo verba hæc intelligi, quam de Messia seu Christo venturo. Hæc tamen verba ut dixi Christus tacet, præcedentia tantum citans & perducens attentionem auditorum, qui in lege & prophetis satis eruditi vsq; huc, ne se iactare videretur Christum, sed potius ipsi, quæ mox sequuntur, verba meditentur, expendere quoque quandoquidem hæc quæ Christus citavit ex Malachia, essent impleta, implenda forent etiam quæ sequuntur, scilicet: *Et statim venies ad templum sanctum suum dominator quem vos queritis, & Angelus testamenti quem vos vultis.* Quæ de Messia intelligi non ignorabant. Discerant igitur, si impletum esset & adesset præcursor Christi atque eiusdem viæ preparator, qui faciem eius præcederet, nihilo longius esse Christum expectandum, quin suum præcursorem sequeretur, mundoq; iam natus appareret. Videte quam secreto innuit se esse, ne se videatur iactare Christum. Sequuntur autem plures commendationes quam hodiè leguntur, in eodem Evangelio de Ioanne quæ suo loco dicenda forent. Nos interim glorificemus & adoremus Dominum Iesum Christum, qui est benedictus in secula.

SERMO IN EADEM DOMINICA.

Restens ab operibus penitentia Ioannem Christus commendauerit.

Matth. 17.

Tves qui venturus es, an alium expectamus? Verba hæc sunt Ioannis ad Christum per nuncios ex carcere loquentis, qui quomodo Christum non ex ignorantia sua interrogavit (nihil enim de Christo Ioannes dubitabat) sed pro discipulorum suorum instructione, ita Christus quoque Ioanni quidem respondens, eidem quæ voluit, renunciauit, quo tamen Ioannem non hæsitantem non voluit instruere, sed nuncios ab eodem ad se missos voluit erudire, atque ab errore (cui illos non ignorabat implicitos) eripere. Responsio Christi fuit, ut ea quæ vidissent & audissent, nunciarent Ioanni. Ad eum enim hæc miracula homini soli impossibilia fuere, ut vel nuncijs hi qui interrogare aduenerant, non possent aliter de Christi, quam de Dei operibus iudicare. Quo cogebantur quoque (aberat enim odium & invidia iudicantibus) Christum Dominum esse veram Messiam, prædicare. Quippe in quo omnia essent, quæ à prophetis de Christo forent prædicta. Non itaque eis verbis, sed operibus respondit. Dicite, inquit, Ioanni

quæ

quæ vidistis. Magis voluit vt illi ipsi qui erant missi, hæc cordibus suis inscriberent, quam vt Ioanni nunciarent. Nihilominus tamen piissimus Dominus nunciorum detulit verecundie, sciens sibi missos, vt occasione ex obliquo sumpta, ab errore reuocarentur. Illis itaque abeuntibus, commendationem incepit Ioannis. Noluit enim illis præsentibus Ioannem commendare, ne adulari videretur. Omnia autem laudum præconia quæ Christus de Ioanne perhibebat, de austeritate eius vitæ in cibo & potu, de illius constantia & vestium vilitate fuerunt. Quo certè mirandum est, quod inter euangelicas laudes Ioannem Christus commendauerit ab eo, quod panem non comederit, quod vinum non biberit, quod mollibus non sit vestitus, quod delicijs carnis abstinerit: cum hæc opera sint omnia piorum hominum & monachorum, quorum status professio quæ ab hæreticis damnatur (quasi eorum qui suis adinventionibus quærant salutem, qui suis operibus nitantur mercari cælum, qui postremò irritum inanem quæ reddere præsumant Christi pro nobis satisfactionem) asseuerantibus inania esse omnia opera nostra bona ad salutem. Mirandum itaque dico, quomodo Christus hoc nescierit, errans Ioannem (qui cum monachis rectè ab hæreticis fatuus iudicari possit) laudauerit quod à delicijs abstinens, carnem suam in eremo, carcere, abstinentia, hispido vestimento, vilitate quæ cibi affixerit. Nõne iuxta illos omnia hæc stultè, inaniter, imò præsumptuosè agit? Cur ergo Dominus (si cum reuerentia sic loqui liceat) Ioanne stultior, illum ab ijs commendat? Aut fortè potius mirandum erit, quomodo hæreticus calumniari opera poenitentiae audeat, puta ieiunia, castigationes carnis, & reliqua id genus opera, cum ediuerso Christus illa laudet? Hæreticus adem opera Deo dicit non esse accepta, nulliusquæ esse meriti, sed hominum esse inuenta, hominum instituta, quibus adeò nihil ad sit commodi, nihil frugis, vt etiam qui talia agunt, decidant à fide Christianæ redemptionis, volentes suis (vt aiunt) operibus introire regnum Dei. Christus verò interim opera huiusmodi laudat, confirmat, atque sibi accepta commoustrat. Quomodo enim Christus opera bona non laudaret, quæ ipse in homine operatur? Absque enim Deo homo non operatur bonum, sicut scriptum est: *Omnia opera nostra, bona, operatus es in nobis.* Quomodo item eadem non remuneraret, cum debitorem ex promisso se constituerit? vtpote adeò bonus, vt quæ ipse in nobis & nobiscum, non tamen sine nobis operatur bona, eisdem promittat, reddatquæ mercedem. *Beatus*, inquit Psalmographus, *vir cui non imputat Dominus peccatum.* Beatus planè similiter, cui opera sua Deus, ea nempe quæ eius gratia operatur in eo & cum eo, imputat ei ad meritum, constituens se ex promisso pro hoc opere mercedis debitorem. Quid tu liuore torqueris hæretice? Si oculus tuus nequam est, scito quia Christi oculus bonus est, qui vbique querit misereri & parcere, idè salua iustitia, hoc est, occasiones querit vt iuste misereatur. Quid si Christus in nobis opera sua, quæ idem in nobis operatur nobiscum, coronat? Quid si ita quod potest, vult facere? Nõne hinc eius tam misericordia quam sapientia clarior eluceat? Nõne magnificentia est maioris operari cum homine bonum, dare illi, vt quod agit, esse ac dici possit bonum, bonoquæ huius sic operato promittere, darequæ mercedem (tametsi opus ipsum non foret maius, quam

Ioannes in quibus fuerit per Christum commendatus. Lucæ 1.

Matthæ.

Hæretici poenitentia opera calumniantes confutantur.

Esaiæ 16.

Psalm. 31.

Matth. 10.

Opera bona à Christo laudantur.

Math. 10.
Marc. 9.

Psalm. 15.

Haeretici cur
bonorum ho-
minum pijs
operibus de-
trahant.

Ad Tit. 2.
Galat. 5.
Bona opera
quomodo ex-
ercenda.

Luc. 17.

cyphum seu calicem frigida aqua porrigere sitienti: & hoc propter Deum quam nulli bono operi, quamuis diuina sit virtute in homine consummatum, quamuis gratia sit diuina per hominem operatum, donare primum? Confutauit igitur Christus haereticos ab operibus poenitentiae, ab asperitate vestium, a castigatione carnis, a ieiunijs denique & abstinentia Ioannem laudans, confutauit omnes dicentes, nullius momenti, nulliusque utilitatis esse opera bona. Certè Deum nullis operibus nostris bonis egerè, nullis laudibus fieri sanctiorem, nec ex abstinentia nostra ditiores effici, quis ignorat? Acceptum tamen esse illi non diffitemur, si nos ipsius amore delectationem quantulamcumque nobis subtraxerimus, aut si incommodum, calamitatem, tribulationemve aliquam fuerimus eius intuitu perperiti. Charissimi igitur filij, spretis horum vilissimorum hominum calumnijs, qui cum bona grauentur opera agere, cum carnem mortificare propriam nolint, cum denique desiderijs suis seruire, non mori constituerint, ne propterea habeantur contempti, nimis fiat manifestum, quam nulla sanctitas, nulla virtus, nulla apud eos sit continentia, detrahunt aliorum studijs pijs, calumniantur opera bona, ne ipsi bona opera non habentes minoris sint aestimationis. Sunt enim maxima propterea apud suos opinionis, quod insatiabili diligentia cuius statui probè instituto norint detrahere, insectarique omnes alios: se verò magnificare, suam fidem extollere, quae tanta (vt iniquiunt) est, vt absque bono fructu, imò cum pessimis fructibus credant arborem bonam, credant item sese absque opere bono, hoc est, absque diuinorum praeceptorum obseruantia, sola Iesu passione saluandos. Credant Iesum in mundo vixisse, sic & sic docuisse, hæc & illa fecisse, hæc illaque præcepisse, ea tamen quae præceperit, factu (quoniam sunt opera bona) necessaria non esse, sed quisquis crediderit verbis, dominicisque præceptis, eum non posse perire. Et hoc non quod Dei præcepta fecerit aut impleuerit, sed quod ea crediderit, quia sola fides hæc, eos (vel si dijs displicuerit) saluabit. His igitur vt hominibus pestiferis relictis, vos filij operemini bonum ad omnes, frangite desideria vestra, abnegate vosmetipsos, vt non quae vultis faciatis: crucifigite carnem vestram cum concupiscentijs vestris, id est, affligite vestram carnem, a delectationibus abstinendo, concupita negando, quae molesta sunt vobis propter Deum patienda imperando: & vt simul dicam omnia, quicquid Deo cognoueritis placere, quicquid & in quouis tempore a vobis exigit, haud negligendo. Prætermittite, quicquid illi cognoueritis displicere, quicquid super vos ponderis posuerit, æquanimiter ferre. Et cum hæc omnia feceritis, inutiles seruos dicete. Haeretici cum nihil de præceptis Domini obseruent, quod inutiles se dicunt seruos, gloriantr, cum quicquid libuerit carni, indulgeant, quod sola se fide credant posse saluari, sibi blandiuntur.

Vos Domini præcepta custodite, & nihilo minus inutiles infructuososque iudicate. Cum omnia diligenter feceritis, nihil in operibus vestris, sed in Dei miseratione Christi que benignitate confidite. Credite bonis malisque operibus congruam à Deo reddendam mercedem. Vestra opera tamen huiusmodi non credatis esse ea, quibus debeatur merces, sed quibus formidetis supplicium. Nihilominus tamen à quouis bono opere, quod potestis,

DOM

non abstineatis, sed ire contendite per angustam portam, ita non quasi a-
 rem verberantes certate, tam diligenter laborate, vt quasi nihil adhuc ap-
 prehenderit virtutum, imò quasi violentia quadam regnum caelorum ra-
 pere nitamini. Atque iterum de vestris operibus, de industria vestra, de-
 que omni quam nauatis opera pro salute vestra adeò desperetis, vt ex sola
 Dei misericordia, ex eiusdem bonitate saluari & oretis, & confidatis. Secta-
 mini charissimi cum Ioanne Baptista penitentiam, eremum, solitudinem,
 abstractam vitam, carnis macerationem, animi stabilitatem, grauitatem
 morum, charitatem ac Dei zelum. Execremini cum eodem auaritiã, lu-
 xum, delicias, voluptatem, crapulam, ceteraq; vitia huiusmodi, vt Christo
 in vobis locum praparetis venturo, detis venienti, & ipse vos inhabitet,
 vos regat, vosq; possideat. Si ita feceritis, parabit in vobis Christo dignis-
 simum habitaculum. Celebramus enim Domini aduentum. Quo obsecro,
 ad quid aliud monemur, quam vt Domino locum in quo illum habitare
 delectet, paremus? Tria autem sunt quae Christo praparent locum, seu dig-
 num efficiunt quem inhabitet Deus. Legimus eius esse delicias cum filijs ho-
 minum. Quare ex ipso non est, sed ex nobis tantum ipsis, quod Deus non
 habitat in nobis. Si enim eius sunt deliciae esse (vt testatur) cum filijs homi-
 num, quomodo non libenter est cum homine, si locum inuenit sibi con-
 gruum, aut se dignum, hoc est, non se indignum? Nemo enim illi dignum
 parabit locum. Primum itaque filij quod ad hoc est necessarium, videtur
 esse humile, feruensque desiderium, quo anima tua aestuet pro aduentu Dei.
 Nihil dignius, nihil vtilius, nihil habere potes melius, quam Deum. Inde-
 finenter proinde roga Deum, ne se clonget à te. Ipse enim est fortitudo tua,
 virtus tua, thesaurus tuus. Adueniat in mentem tuam, hanc regat, hanc pos-
 sideat. At fortasse dicis: Deuotionem non sentio, quomodo orabo? Si sen-
 sus cordis contradicit tibi orare volenti, & inuenis in te cor aridum, steri-
 le ac lapideum, ora voluntate rationali, ora fide nuda. Proponere tibi bonum
 summum, atque immensum esse Deum, maximè tibi vtilem, maximè ne-
 cessarium, sine quo nihil es, taceo vt aliquid possis, maximè que idcirco abs-
 te desiderandum, si sensu cordis nequis, spiritu, intellectu, voluntate que
 rationali desidera, vt rem nobilissimam, fructuosissimam & necessariam.
 Contra sensum cordis tui, inter ariditatem, sterilitatemque mentis, corpus
 tuum humilia, genua vt se inclinent, compelle, labia vt loquantur Deo, &
 salutaria petant, vrge, opta desideria deuotissima atque affectuosissima te,
 si placeret Deo, habere, resigna te vt ariditatem mentis ad beneplacitum Dei,
 quamdiu ille voluerit, sustinere consentias. Non ex desidia mentis, sed pro
 subiectione & abnegatione tuae voluntatis. Aestima te deuotione, consola-
 tione ve sensibili indignum. Nihilominus tamen clama pro Deo se tibi do-
 nando, clama oratione, fortasse non dulci aut suauit, tamen forti. Crede filij,
 si perseueraueris, si te propterea, quia aridum sentis cor, humiliaueris, &
 culpam huius tibi ascripseris, si nihilo fecius corde licet, duro, orando insti-
 teris, si te eius obtuleris, reliquerisque voluntati, si ei credideris quod pa-
 terna prouidentia tecum egerit, daturusque sit quae tibi sunt vtilissima: De-
 us etiam insensibiliter habitabit in corde tuo. Hac enim non posses, nisi
 Deus in corde tuo habitans te erudiret, te confortaret, in te operaretur, quam-

1 Cor. 3.

Menth. n.

Baptista Do-
mini in qui-
bus nobis sit
imitandus.Tria quaedam
in nobis lo-
cum Christe
praparent:
1.

Psalm. 42.

Deuotio actus
sensibilis non
haberi, -
quomodo e-
tandem.

Math. 5.
Psalm. 4.

uis tu aliter putes, quamuis non sentias, quamuis habes, credasque te desolatam & derelictam. Loquor autem hæc filiis bonæ voluntatis, qui pauperes sunt spiritu, qui terrena non sapiunt, sed amant, esuriuntque & sitiunt iustitiam ac virtutes. Non vobis hoc dico filij hominum, qui graui estis corde, qui diligitis vanitatem & queritis mendacium, hoc est, huius seculi figmentum, quod ostendit mentiturque se aliquid esse, cum nihil sit. Hoc quamdiu queritis, quamdiu diligitis, Deum amare, aut purè querere non potestis. Erratis miseri, magnipendentes quæ nulla sunt, cum quibus peribitis & nihil efficiemini, quod autem vestras posset saluare animas, negligitis.

II.

Sapient. 1.
Ecclesi. 1.

Secundum quod pro impetrando aduentu Dei in mentem tuam est necessarium, est munditia cordis. Neque enim cor inquinatum aut immundum introibit sapientia, nec habitabit in corpore subdito peccatis. Sit igitur in te timor Domini, qui super te vigilans, te custodiat, arceatque, ne Deum offendas, ne quoque intra te quippiam quod illi sit inimicum, foueas. Quare enim in veteri testamento toties, si quisquam immundum quid tetigerit, sua lauare vestimenta iubetur, immundumque se profiteri vsque ad vesperum, nisi vt intelligeremus quanta diligentia, qua vigilantia nobis custodiendum sit cor nostrum, ex quo egreditur quod coinquinat hominem?

Math. 16.

III.

Tertium est voluntatis nostræ conformitas cum diuina. Hæc conformitas non tam inuitat ad se Deum, quam seruat etiam. Dignatur enim libenter hominem sua visitatione Deus, dignatur sua in habitatione, vbi nullam senserit sibi fieri repugnantiam, vbi subiecta sibi inuenit omnia, qui est in secula benedictus, Amen.

DOMINICA IIII ADVENTVS DOMINICI, Epistola B. Pauli Apostoli, I. ad Corinthios IV.

SIC nos existimet homo vt ministros Christi, & dispensatores mysteriorum Dei. Hic iam queritur inter dispensatores, vt fidelis quis inueniatur. *Mibi autem pro minimo est, vt à vobis iudicer, aut ab humano die. Sed neque meipsum iudico. Nihil enim mihi conscius sum, sed non in hoc iustificatus sum. Qui autem iudicat me, Dominus est. Itaque nolite ante tempus iudicare, quousque veniat Dominus, qui & illuminabit abscondita tenebrarum, & manifestabit consilia cordium, & tunc laus erit unicuique à Deo.*

PARAPHRASIS IN EANDEM EPISTOLAM.

Hanc Paulus scripsit epistolam Corinthijs, quos pseudoapostoli ad parum bene sentiendum de Apostolo induxerant, causantes non verum esse ipsum Apostolum, infacundum, contemptibilem, atque ideo contemendum. Ad quod sobriè, humiliterque Apostolus respondens, Sic, inquit, nos, id est, me & Apollinam existimet homo, vt ministros Christi. Nolo enim plus minusve de nobis quis sentiat, quam diuinitus est nobis concessum. Sumus enim non viliores quam ministri Christi & dispensatores mysteriorum, hoc est, ecclesiasticorum sacramentorum Dei. Nolumus quis

nos